

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

De Ruimte

Drouwenerveen

Toets kleinschalige jeugdhulp met verblijf

Gezond vertrouwen

Utrecht, mei 2019

Missie

Elk kind een veilig thuis en een gezonde ontwikkeling

De Ruimte

Drouwenerveen

Toets kleinschalige jeugdhulp met verblijf

Samenvatting

Voor gezinshuizen, zorgboerderijen en andere aanbieders die kleinschalige jeugdhulp met verblijf bieden, gebruikt de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) een op maat gesneden toezicht. Om te bepalen of een aanbieder verantwoorde jeugdhulp biedt, gebruikt de inspectie een selectie van 29 verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd.

In april 2019 deed de inspectie onderzoek bij De Ruimte. Doel van het onderzoek was om te bepalen of De Ruimte verantwoorde jeugdhulp biedt.

De Ruimte is een zelfstandige kleinschalige zorgaanbieder die staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 61761869. Bijna vijftientig jaar geleden is de aanbieder gestart met de opvang van pleegkinderen. In de loop van de tijd ontwikkelde het pleeggezin zich tot gezinshuis. Inmiddels is De Ruimte zo gegroeid dat er meer sprake is van een beschermde woonvoorziening voor jeugdigen. De Ruimte biedt wonen en begeleiding aan jeugdigen met hechtingsproblematiek, al dan niet in combinatie met gedrags- of psychische problemen, ADHD of PDD-NOS.

De Ruimte voldeed op het moment van het onderzoek aan 27 van de 29 getoetste verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Bij vier verwachtingen formuleerde de inspectie een aandachtspunt. Bij de thema's Uitvoering hulpverlening, Veiligheid en Cliëntenpositie voldeed De Ruimte aan alle getoetste verwachtingen voor het bieden van verantwoorde jeugdhulp.

De inspectie acht De Ruimte in staat om verantwoorde hulp te bieden en vertrouwt erop dat De Ruimte concrete verbetermaatregelen doorvoert om aan alle verwachtingen te voldoen. Na het toezicht heeft De Ruimte de inspectie laten weten dat ze inmiddels een aantal verbeteringen heeft geïmplementeerd. De inspectie blijft de ontwikkelingen volgen vanuit haar reguliere toezichtrol.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Bevindingen	6
2.1	Uitvoering hulpverlening	6
2.2	Veiligheid	7
2.3	Leefklimaat	7
2.4	Clëntenpositie	8
2.5	Organisatie	8
3	Vervolg	10
	Bijlage - Verantwoording	11

1 Inleiding

In maart 2019 deed de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) onderzoek bij De Ruimte. Doel van het onderzoek was om te bepalen of De Ruimte verantwoorde jeugdhulp biedt.

Beschrijving De Ruimte

De Ruimte is een zelfstandige kleinschalige zorgaanbieder die staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 61761869. Bijna vijftientig jaar geleden is de aanbieder gestart met de opvang van pleegkinderen. In de loop van de tijd ontwikkelde het pleeggezin zich tot gezinshuis. Inmiddels is De Ruimte zo gegroeid dat er meer sprake is van een beschermde woonvoorziening voor jeugdigen. Binnenkort draagt de eigenaresse de dagelijkse leiding van De Ruimte over aan haar twee kinderen die de inhoudelijke en meer bedrijfsmatige werkzaamheden zullen verdelen.

De Ruimte is gevestigd in de voormalige boerderij van de eigenaresse, gelegen in de landelijke omgeving van Noordoost-Drenthe. Door groei van de organisatie is de boerderij aangepast en uitgebouwd naar de behoefte van de bewoners. De Ruimte biedt wonen en begeleiding aan jeugdigen met hechtingsproblematiek, al dan niet in combinatie met gedrags- of psychische problemen, ADHD of PDD-NOS. Voor de behandeling van de jeugdigen werkt De Ruimte actief samen met de zorginstellingen Lentis en Accare.

Bij De Ruimte verblijven ten tijde van het toezicht veertien jeugdigen in de leeftijd van 7 tot 18 jaar. De jeugdigen zijn verdeeld over drie groepen, gefaseerd op leeftijd en zelfstandigheid: de kidsgroep, de middengroep en de plusgroep. Elke groep bestaat uit maximaal vijf jeugdigen. Op termijn is een vierde groep, de schakelgroep, beoogd. In totaal is er dan plek voor twintig jeugdigen. De helft van de jeugdigen die er nu verblijven heeft een jeugdbeschermingsmaatregel, de rest betreft vrijwillige plaatsingen. Financiering vindt plaats op basis van de Jeugdwet.

Op de groepen werken tien (persoonlijk) begeleiders, bijna allen met een relevante hbo-opleiding. Zes daarvan staan geregistreerd in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Voor de inhoudelijke ondersteuning heeft De Ruimte een SKJ-geregistreerde gedragswetenschapper in dienst. Verder werken nog een beleids-/kantoormedewerker en twee schoonmakers voor de zorgaanbieder. Zowel de eigenaresse als haar beoogde opvolgers hebben een pedagogische, dan wel zorggerelateerde opleiding en ruime ervaring in de zorg. De Ruimte is HKZ-gecertificeerd.

Toetsingskader

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. Het toetsingskader bestaat uit vijf thema's: Uitvoering hulpverlening, Veiligheid, Leefklimaat,

Cliëntenpositie en Organisatie. Elk thema is uitgewerkt in een aantal verwachtingen. Voor Jeugdhulp met verblijf is een set met 29 kernverwachtingen geselecteerd. Het toetsingskader is te vinden op: <http://toetsingskadervhj.nl>.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten, zoals de inspectie deze heeft aangetroffen op het moment van het toezicht, gepresenteerd aan de hand van de vijf thema's uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf: uitvoering hulpverlening, veiligheid, leefklimaat, cliëntenpositie en organisatie. Per verwachting geeft de inspectie een oordeel. Als de verwachting als onvoldoende is beoordeeld geeft de inspectie een toelichting. Wanneer het oordeel voldoende is maar de inspectie op grond van de bevindingen van mening is dat er reden is voor verbetering, benoemt de inspectie een aandachtspunt.

V	Voldoende
O	Onvoldoende
NB	Niet beoordeeld

2.1 Uitvoering hulpverlening

	Verwachting	Oordeel
1.1.1	Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkeltaken en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.	V
1.1.2	Professionals bieden hulp die aansluit bij de achtergrond, eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdigen, hun ouders en hun netwerk.	V
1.2.1	Professionals werken volgens de richtlijnen van de beroepsgroep.	V
	<i>Aandachtspunt:</i> Medewerkers werken op basis van het Sociaal Competentiemodel en volgens vastgestelde protocollen. De aanbieder kan de bekendheid van medewerkers met relevante richtlijnen voor jeugdhulp nog verder verbeteren door deze regelmatig met hen te bespreken en toepasbaar te maken op de specifieke doelgroep van De Ruimte.	
1.2.2	Professionals werken doelgericht en planmatig.	V
	<i>Aandachtspunt:</i> Uit enkele van de zorgplannen die door de inspectie zijn ingezien blijkt dat de doelen uit het plan niet altijd tijdig met direct betrokkenen zijn geëvalueerd.	
1.3.1	Professionals werken met een plan dat door of in overleg met jeugdigen en hun ouders is opgesteld.	V
1.3.3	Professionals bejegenen jeugdigen en hun ouders met respect en nemen hen serieus bij de uitvoering van de hulp.	V
1.3.4	Professionals zorgen ervoor dat de jeugdigen contact kunnen (onder)houden met hun ouders en hun netwerk.	V

	Verwachting	Oordeel
1.4.1	Professionals stemmen het plan af met de plannen van overige betrokken instanties.	V

2.2 Veiligheid

	Verwachting	Oordeel
2.1.1	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.	V
2.1.2	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.	V
2.1.3	Professionals beoordelen de veiligheidsrisico's in multidisciplinair verband.	V
2.2.1	Professionals bepalen mede op basis van de veiligheidsrisico's de in te zetten hulp.	V
2.2.2	Professionals bewaken de gemaakte afspraken over het beperken van de veiligheidsrisico's.	V
2.2.3	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.	V

2.3 Leefklimaat

	Verwachting	Oordeel
3.1.1	De leefomgeving is schoon, passend en veilig.	V
3.2.1	Het leefklimaat past bij de leeftijd en de ontwikkelingsfase van de jeugdigen.	V
3.2.2	De dagelijkse routine en de huisregels dragen bij aan de ontwikkeling van de jeugdigen.	O
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Van veel jeugdigen die bij De Ruimte verblijven wordt verwacht dat zij, om pedagogische redenen, 's nachts hun mobiele telefoon en/of laptop/i-pad inleveren bij de groepsleiding. Over deze afspraken en de individuele afweging daarvan is in de zorgplannen echter niets terug te vinden. Verder vindt de inspectie dat de zorgaanbieder de huisregels, in samenspraak met de jeugdigen, dient aan te passen zodat deze zijn geformuleerd in voor de jeugdigen begrijpelijke taal en meer gericht zijn op de ontwikkeling van de jeugdigen. De bewonersvergadering kan daarvoor een passend medium zijn mits deze, zoals nu niet gebeurt, consequent plaatsvindt.</p>	
3.2.3	Jeugdigen leiden een voor hen zo gewoon mogelijk leven, inclusief onderwijs en vrijetijdsbesteding.	V
3.3.2	Professionals hebben tijd en aandacht voor de jeugdigen.	V

3.3.5	Professionals respecteren de privacy van de jeugdigen.	V
-------	--	---

2.4 Cliëntenpositie

	Verwachting	Oordeel
4.1.1	De aanbieder onderneemt actie indien jeugdigen en/of hun ouders aangeven ontevreden te zijn over de geboden hulp.	V
4.1.2	Jeugdigen en hun ouders kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.	V
4.1.3	Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.	V
	<p><i>Aandachtspunt:</i></p> <p>De zorgaanbieder is aangesloten bij een externe klachtencommissie. Deze commissie neemt een klacht echter niet in behandeling zonder voorafgaande bemiddeling door een klachtenfunctionaris. De inspectie verwacht dat jeugdigen en hun ouders, ook zonder tussenkomst van een klachtenfunctionaris, rechtstreeks toegang hebben tot een onafhankelijke klachtencommissie.</p>	

2.5 Organisatie

	Verwachting	Oordeel
5.1.4	De aanbieder registreert en analyseert incidenten en voert naar aanleiding van de analyse verbeteringen door.	V
5.2.1	De aanbieder werkt met geregistreeerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreeerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.	V
5.2.2	De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.	V
	<p><i>Aandachtspunt:</i></p> <p>Op het moment van toezicht constateerde de inspectie dat één van de begeleiders zelfstandig diensten draait terwijl deze medewerker weliswaar bezig is met een zorggerelateerde opleiding op hbo-niveau maar deze nog niet met een diploma heeft afgerond. Tijdens de dagdienst voert de medewerker zijn werkzaamheden uit onder verantwoordelijkheid en begeleiding van een ervaren en SKJ-geregistreeerde collega, die gelijktijdig dienst heeft op een aangrenzende groep. Dat geldt echter niet voor de slaapdienst.</p> <p>Direct aansluitend op het toezicht heeft de zorgaanbieder daarom bepaald dat de bewuste medewerker niet meer zelfstandig slaapdiensten draait. Voor de dagdienst geldt daarbij dat de zorgaanbieder zich er telkens van dient te vergewissen dat de samenstelling en/of problematiek van de jeugdigen op de groep geen inzet vereist van een SKJ-geregistreeerde professional.</p>	

	Verwachting	Oordeel
5.2.3	De aanbieder biedt professionals de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	O
	<i>Toelichting:</i> De inspectie is van oordeel dat de zorgaanbieder meer aandacht moet geven aan de deskundigheidsbevordering van haar medewerkers. Een (scholings)agenda gericht op inhoudelijke thema's en verdiepende kennis over de problematiek van de jeugdigen die bij de zorgaanbieder verblijven, kan daarbij behulpzaam zijn. Ook biedt de zorgaanbieder medewerkers onvoldoende gelegenheid tot intervisie.	
5.3.1	De aanbieder beschikt over de Verklaring Omtrent Gedrag van personen die structureel contact hebben met jeugdigen of hun ouders.	V
5.3.2	De aanbieder heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.	V

3 Vervolg

De Ruumte voldeed op het moment van het onderzoek aan 27 van de 29 getoetste verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Bij vier verwachtingen formuleerde de inspectie een aandachtspunt. Bij de thema's Uitvoering hulpverlening, Veiligheid en Cliëntenpositie voldeed De Ruumte aan alle getoetste verwachtingen voor het bieden van verantwoorde jeugdhulp.

De inspectie acht De Ruumte in staat om verantwoorde hulp te bieden en vertrouwt erop dat De Ruumte concrete verbetermaatregelen doorvoert om aan alle verwachtingen te voldoen. Na het toezicht heeft De Ruumte de inspectie laten weten dat ze inmiddels een aantal verbeteringen heeft geïmplementeerd. De inspectie blijft de ontwikkelingen volgen vanuit haar reguliere toezichtrol.

Bijlage - Verantwoording

De inspectie voerde het toezicht bij De Ruimte uit op 28 maart 2019. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

- Gesprek met de eigenaren van De Ruimte.
- Gesprek met de gedragswetenschapper en een begeleider.
- Rondleiding door een jeugdige.
- Dossieronderzoek.
- Analyse beleidsdocumenten.

www.igj.nl